

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Miroslavou Hrehorovou v právní věci žalobce: **A. O.**, bytem X, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5.3.2014 č.j. X,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Shora uvedeným rozhodnutím byly zamítnuty námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č.j. X ze dne 15.1.2014, kterým byl žalobci od 23.4.2007 zvýšen starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a s přihlédnutím k čl. 4 odst. 1 a 2, čl. 5 odst. 1 a čl. 7 Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik, o sociálním zabezpečení, č. 116/1960 Sb. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo odůvodněno tím, že v souladu s rozhodnutím rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3Ads 156/2011 a RS 6/2012 byla pro výši důchodu vyloučena doba pojištění získaná na území Ruské federace po 31.12.1995. Dále bylo v rozhodnutí uvedeno, že vzhledem k tomu, že účastník řízení získal na území trvalý pobyt dne 27.3.2006 a i po získání trvalého pobytu vykonával v ČR výdělečnou činnost (do 31.10.2006) náleží starobní důchod dle čl. 5 odst. 1 Dohody.

Žalobce v žalobě namítá, že žalovaná zvolila pro výpočet jeho starobního důchodu postup podle čl. 5 odst. 1 Dohody, podle které občanům, kteří přesídlili z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a po přesídlení pracovali, se vyměřují důchody z výdělku dosaženého v zaměstnání v zemi, do níž přesídlili. Žalobce namítá, že do České republiky přesídlil dne 27.3.2006 jako poživatel dávky důchodového pojištění ze systému důchodového pojištění Ruské federace, která mu byla přiznána ode dne 17.8.2005. Ke dni 1.3.2007 se vzdal práva na výplatu důchodu v Ruské federaci a od 23.4.2007 mu byla přiznána dávka důchodu ze systému pojištění České republiky. V období od 1.11.2006 do 22.4.2007 nepracoval a byl zaregistrován na úřadu práce. Namítá, že starobní důchod mu měl být vyměřen z průměrného měsíčního výdělku zaměstnanců obdobného oboru a kvalifikace ke dni přiznání důchodu v zemi, do níž přesídlil, a to dle čl. 5 odst. 2 Dohody. Podle názoru žalobce žalovaná se mylně domnívá, že okolnost, zda žadatel o převedení dávky důchodového pojištění přesídlil na území České republiky před přiznáním důchodu nebo naopak po přiznání důchodu druhou stranou, není dle Dohody rozhodující kritérium pro aplikaci čl. 5 odst. 1 nebo čl. 5 odst. 2 Dohody. Dále namítá, že nikdy nebyl žalovanou poučen o možném dopadu označených rozhodnutí, ani o postupu žalované při aplikaci správního uvážení či názoru žalované na věc. Neměl rovněž možnost se vyjádřit k podkladům a k postupu nebo způsobu posouzení celé věci a ani na takovou možnost nebyl nikdy upozorněn. Namítá, že nežádal o přepočítání starobního důchodu na základě příjmů dosažených po přiznání důchodu, ale o převedení starobního důchodu ve smyslu čl. 5 odst. 2 Dohody v souvislosti s přesídlením do České republiky. Žalovaná tak rozhodla o něčem, čeho se nedomáhal. Dále namítá, že v zákoně o důchodovém pojištění je na několika místech zakotveno právo na přiznání důchodu v nejvyšší míře, kterou pro něho připouští zákon a také právo si vybrat, zda chce svůj důchod přepočítat či nikoliv.

Žalovaná ve vyjádření poukázala na čl. 4, čl. 5, čl. 6 a čl. 7 Dohody, které na předmětnou věc dopadají. Uvedla, že podle čl. 7 Dohody se nárok na důchod nepřezkoumává, jestliže podle právních předpisů této smluvní strany je zaveden důchod téhož druhu. Podle právních předpisů České republiky se pouze zjišťuje splnění podmínek nároku na starobní důchod podle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, na což odkazuje čl. 7 Dohody. Podmínka pro přiznání dávky důchodového pojištění dle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění je dosažení důchodového věku a získání alespoň 25 let pojištění. Žalobce získal celkem 44 celých roků pojištění a dosáhl důchodového věku ke dni 23.4.2007. Žalobci byl ruským nositelem pojištění přiznán starobní důchod od 17.8.2005, dnem 1.3.2007 byl ruským nositelem pojištění zastaven a o tentýž druh dávky požádal žalobce na území České republiky. V souladu s čl. 7 Dohody proto žalovaná toliko vyhodnotila, zdali žalobce splňuje nárok na starobní důchod z českého systému důchodového pojištění, což se potvrdilo, neboť na český starobní důchod splnil 2 základní faktory, a to délku doby pojištění a získání důchodového věku. Z tohoto důvodu v souladu s čl. 7 Dohody bylo uzavřeno, že podle českých právních předpisů žalobci vznikl nárok na starobní důchod dnem 23.4.2007 a od téhož data mu byl důchod přiznán. Při stanovení výše starobního důchodu bylo postupováno podle čl. 6 a čl. 7 odst. 1 Dohody, kde je uvedeno, že nárok na důchod podle vnitrostátních předpisů země, do níž občan přesídlil, vzniká od prvního dne měsíce následujícího po přesídlení a zastavení důchodu v zemi, z níž přesídlil a dle čl. 7 odst. 2 Dohody se důchodové nároky přesídlivších občanů již nepřezkoumávají a dále bylo postupováno podle čl. 5, který přímo určuje, z jakého výdělku má být důchod vypočítán a jaký faktor tuto základní volbu ovlivňuje. Tímto faktorem je pojem „přesídlení“. Čl. 5 Dohody jednoznačně stanoví, že se při stanovení výše přiznávaných důchodů a jiných dávek příjmy zohledňují vždy, a to příjmy buď získané na území státu, do níž bylo přesídleno nebo se vychází z fiktivního průměrného měsíčního výdělku zaměstnanců obdobného oboru a kvalifikace. Bez přihlédnutí k příjmu by totiž

nemohla být stanovena ani výše důchodové dávky podle vnitrostátních předpisů, jak ukládá nejen samotný čl. 5 Dohody, ale i čl. 7 Dohody. Když navíc Dohoda neobsahuje žádné ustanovení, které by jednoznačně určilo, jaká výše důchodu má být přiznána občanu, který se rozhodl přesídlit. Takového ustanovení Dohody ostatně ani není třeba, neboť nárok na důchod je dán datem zastavení důchodu ve smluvním státě a dosažením důchodového věku a logicky tedy nastupuje otázka, jaká výše příjmu má být pro účely stanovení konkrétní důchodové dávky ke dni vzniku nároku na důchod vzata v úvahu. Odpověď na ni dává čl. 5 Dohody ve svých dvou odstavcích, avšak pro správný výběr je třeba nejprve jednoznačně stanovit, zda žalobce po přesídlení na území České republiky pracoval či nikoliv. K rozhodnutí o výši starobního důchodu žalobce měla žalovaná k dispozici potvrzení ruského nositele pojištění o době pojištění získané žalobcem na území Ruské federace, dále zásadní zjištění, a to že na území České republiky je žalobce trvalým pobytem již od 27.3.2006 a dále, že poté byl žalobce na území České republiky výdělečně činný až do 31.10.2006, což je doloženo evidenčním listem. Je tedy prokázáno, že žalobce byl „po přesídlení“, tj. po datu 27.3.2006 na území České republiky výdělečně činný a pak je nutno aplikovat čl. 5 odst. 1 Dohody a starobní důchod vyměřit z výdělku dosaženého v zaměstnání v zemi, do níž přesídlil. Namítání žalobce, že původně nežádal o přepočítání, ale o převedení starobního důchodu ve smyslu čl. 5 odst. 2 Dohody, pak žalovaná odkazuje opětovně na čl. 5 Dohody, kdy v obou jeho odstavcích se užívá pojem „vyměří“. Namítá-li žalobce, že nikdy nebyl žalovanou poučen o možném dopadu označených rozhodnutí, ani o postupu žalované při aplikaci správního uvážení a neměl možnost se vyjádřit k podkladům a k postupu nebo způsobu posouzení celé věci a ani na takovou možnost nebyl nikdy upozorněn, tak žalovaná poukazuje na § 81 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb., podle kterého lze řízení o přiznání dávky zahájit pouze z podnětu účastníka a nemůže být zahájeno nositelem pojištění z úřední povinnosti. Rovněž je toliko na vůli účastníka, zdali se na žalovanou, potažmo na příslušnou Okresní správu sociálního zabezpečení obrátí s dotazem vztahujícím se k zákonnému postupu při rozhodování o dávce důchodového pojištění. Co se týče námítky žalobce, že neměl možnost vyjádřit se k podkladům a k postupu posouzení celé věci, žalovaná odkazuje na § 85a zák. č. 582/1991 Sb., podle něhož v řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí. Namítá-li žalobce, že v zákoně o důchodovém pojištění je na několika místech zakotveno právo důchodce na přiznání důchodu v nejvyšší míře, kterou pro něho připouští zákon a také právo si vybrat, zda chce svůj důchod přepočítat či nikoliv, pak žalovaná poukazuje na čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle níž občané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele. V obecné rovině sice tento zákon hovoří o právu občanů na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, avšak už nespecifikuje, jakou formou by zabezpečení mělo být provedeno a ve svém odstavci 3 v podrobnostech odkazuje na zákon. Podle čl. 41 odst. 1 Listiny se lze tohoto práva domáhat pouze v mezích zákonů, které ustanovení čl. 30 Listiny provádějí. Ze zákona o důchodovém pojištění pak vyplývá, že má nárok na „zaručenou“ výši důchodu jen pokud jde o základní výměru důchodu dle § 33 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a podle odst. 2 věty třetí téhož zákona na procentní výměru ve výši 770,-- Kč měsíčně pochopitelně za předpokladu splnění podmínek pro vznik nároku na starobní důchod. Namítá-li žalobce, že zákon o důchodovém pojištění rovněž vůbec nepředpokládá snížení výše přiznaného důchodu během času, pak žalovaná odkazuje na § 56 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění týkající se situací, které nastaly či byly zjištěny po nabytí právní moci rozhodnutí o přiznání důchodu nebo opravě jeho výše. Není rozhodné, zda nové skutečnosti uplatní oprávněný nebo jde o řízení z moci úřední. Namítá-li žalobce nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť toto postrádá ve své podstatě odůvodnění, když cituje jediné ustanovení Dohody a nijak neodůvodňuje, proč postupuje podle čl. 5 odst. 1 a nikoliv odst. 2 Dohody, pak žalovaná uvádí, že obecně může nepřezkoumatelnost spočívat

buď v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů, přičemž nesrozumitelností se u správního rozhodnutí rozumí ty případy, kdy nelze seznat, do jaké míry a zda vůbec rozhodnutí zasáhlo účastníkovi do sfér jeho práv a povinností či zjistí-li se, že výrok rozhodnutí je vnitřně rozporný, protože nelze zjistit zda a jak správní orgán o žádosti rozhodl, tedy zda ji zamítnul nebo o ní odmítnul rozhodovat, popřípadě není patrné, kdo je adresátem. Nedostatkem důvodů správního rozhodnutí se rozumí důvody skutkové, pro které lze správní rozhodnutí zrušit a rozumí se jimi vady skutkových zjištění, kdy správní orgán opřel rozhodování o skutečnosti, které nebyly v řízení zjišťované nebo zřejmé, zda vůbec některé důkazy byly v řízení porýzeny. Žalovaná je přesvědčena, že napadené rozhodnutí nelze považovat za nepřezkoumatelné.

Městský soud v Praze na základě tvrzených důvodů nezákonnosti, kterými je vázán, přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které mu předcházelo a shledal, že žaloba není důvodná. Při přezkoumávání vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Ze spisové dokumentace vyplývá, že žalobce uplatnil dne 23.4.2007 žádost o starobní důchod podle § 29 zákona o důchodovém pojištění s uvedením že má ruskou státní příslušnost a starobní důchod požaduje přiznat od 23.4.2007. V přehledu o činnosti a náhradních dobách uvedl dobu pojištění od roku 1962 do dubna 2003 jako dobu vykonávanou na území Ruské federace a dále od 1.11.1999 do 31.10.2006 v I.OIL TRADING s.r.o. Třebíč. Od 1.11.2006 do 22.4.2007 byl veden jako uchazeč o zaměstnání na Úřadu práce v Třebíči. Součástí spisové dokumentace je rozhodnutí ze dne 20.3.2006 vydané Policií České republiky, oblastním ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie Brno, oddělení cizinecké policie Třebíč, č.j. SCPP-296/BR-IX-CI-2006, kterým se žalobci vydává povolení k pobytu a přiznává se právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta Evropské unie na území České republiky a následně potvrzení téhož institutu ze dne 11.9.2006 č.j. SCPP-01241/BR-IX-CI-2006 o tom, že žalobce má na území České republiky povolen trvalý pobyt od 27.3.2006. Obsahem správního spisu je dále potvrzení ruského nositele pojištění ze dne 15.4.2009, v němž je uvedeno, že žalobci byl od 17.8.2005 přiznán starobní důchod. V potvrzení je uvedena doba pojištění na území Ruské federace od 10.9.1962 do 6.10.1999. Výplata starobního důchodu byla ruským nositelem pojištění zastavena dne 1.3.2007. Doba pojištění získaná žalobcem na území České republiky je prokázána evidenčním listem důchodového pojištění ze dne 30.1.2007, dle něhož byl žalobce zaměstnán od 1.1.2006 do 31.10.2006 v počtu 304 dnů s vyměřovacím základem 10.500,-- Kč. Rozhodnutím žalované ze dne 2.9.2009 byl žalobci od 23.4.2007 přiznán starobní důchod podle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a podle čl. 4 odst. 1, čl. 5 odst. 1 a čl. 7 Dohody, kdy pro účely stanovení výše osobního vyměřovacího základu byla doba pojištění potvrzená ruským nositelem pojištění zhodnocena jako vyloučená pouze do 31.12.1995, nikoliv od 1.1.1996. Dne 20.11.2013 žalobce požádal o změnu výše důchodu s tím, že požadoval výpočet starobního důchodu podle čl. 5 odst. 2 Dohody. Na podkladě této žádosti vydala žalovaná rozhodnutí ze dne 15.1.2014, kterým požadavku žalobce na přepočet důchodu podle čl. 5 odst. 2 Dohody nevyhověla, přesto však výši starobního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění přepočítala a to tak, že pro výši důchodu vyloučila dobu pojištění získanou na území Ruské federace po 31.12.1995.

Předmětem sporu v posuzované věci je otázka výkladu ustanovení čl. 5 odst. 1 a 2 Dohody. Posouzení této právní otázky se Nejvyšší správní soud věnoval ve věci sp. zn. 3Ads 69/2013-34. Pro předmětnou věc dovodil, že *článek 5 odst. 2 Dohody nepředstavuje tedy speciální pravidlo vůči článku 5 odst. 1 Dohody, kterému by bylo nutno dát přednost, nýbrž*

pravidlo podpůrné pro řešení situací, kdy nedojde k naplnění skutkové podmínky ve smyslu čl. 5 odst. 1 Dohody, tedy výkonu výdělečné činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění a výdělky započitatelné do ročního vyměřovacího základu pojištěnce. Žalobce získal na území České republiky trvalý pobyt dne 27.3.2006 a po získání trvalého pobytu vykonával v České republice výdělečnou činnost do 31.10.2006. Starobní důchod byl žalobci přiznán od 23.4.2007, pro přiznání důchodu byly zohledněny jeho výdělky dosažené v roce 2006. Za tohoto stavu lze konstatovat, že žalobce po přesídlení na území České republiky pracoval a dosáhl tak v této zemi výdělky, z nichž by bylo možné podle zákona o důchodovém pojištění vyměřit starobní důchod. Byla tak naplněna hypotéza pro použití normy obsažené v čl. 5 odst. 1 Dohody. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na které poukazuje žalobce v žalobě, na tuto právní věc nedopadají. Ve věci 3Ads 46/2011 byl řešen případ, kdy žalobkyně po přesídlení na území České republiky nepracovala a rozhodnutím 4Ads 157/2010 byl řešen případ, kdy žalobkyně na území České republiky přesídlila ke dni 3.5.2006 a od 1.7.2006 jí byl přiznán starobní důchod, přičemž podle § 18 odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění nebylo při stanovení osobního vyměřovacího základu vycházeno z období kalendářního roku, ve kterém přiznání důchodu došlo, takže v tomto směru byly zohledněny jen její výdělky dosažené do konce roku 2005. Žalobkyně po přesídlení na území České republiky nepracovala a nedosáhla tak v této zemi výdělky, z nichž by bylo možné podle zákona o důchodovém pojištění vyměřit starobní důchod.

Vzhledem k tomu, že žalobce získal na území České republiky trvalý pobyt dne 27.3.2006 a i po získání trvalého pobytu vykonával v České republice výdělečnou činnost, náleží mu starobní důchod podle čl. 5 odst. 1 Dohody. Skutečnost, že žalobce přesídlil již jako poživatel dávky důchodového pojištění ze systému důchodového pojištění Ruské federace, nic nemění na tom, že po tomto přesídlení vykonával v České republice výdělečnou činnost, a proto splnil podmínky čl. 5 odst. 1 Dohody. Česká správa sociálního zabezpečení proto postupovala správně, pokud na základě žádosti žalobce o změnu výše důchodu, nepostupovala podle čl. 5 odst. 2 Dohody a žalobci pouze zvýšila důchod tak, že pro výpočet důchodu vyloučila dobu pojištění získanou na území Ruské federace po 31.12.1995 a své rozhodnutí řádně odůvodnila. Procesní pochybení v postupu České správy sociálního zabezpečení soud neshledal. Česká správa sociálního zabezpečení vycházela z žádosti žalobce a postupovala podle zák. č. 582/1991 Sb., ve kterém jsou stanoveny podmínky pro řízení o přiznání dávky důchodového pojištění. Rozhodování o žádosti žalobce vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu a je srozumitelně odůvodněno.

Ze všech shora uvedených důvodů soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto rozhodl podle § 78 odst. 7 s.ř.s., jak uvedeno ve výroku.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalované náhrada nákladů řízení nenáleží.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední

den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. října 2014

JUDr. Miroslava H r e h o r o v á v.r.
samosoudkyně